

ЖРТВЕ КАСЕТНЕ МУНИЦИЈЕ

Иницијативу да се забрани употреба касетне муниције подржава 81 земља, укључујући и Србију. На том списку је и половина од 28 земаља које производе ту врсту оружја, али не и највећи међу њима САД, Русија и Кина.

ВУК ЈЕРЕМИЋ МИНИСТАР СПОЉНИХ ПОСЛОВА

– Србија се већ одрекла права на производњу и набавку касетне муниције, а преостале мале количине су из арсенала некадашње ЈНА за чије уништавање недостају финансијска средства.

У организацији Министарства спољних послова (МСП) у Београду је, 3. и 4. октобра, одржана Међународна конференција земаља жртава касетне муниције. Тиме се Србија укључила у мултилатерални процес који ће, према очекивању учесника, до краја 2008. године резултирати било потпуном забраном, било веома строгим ограничењем развоја, производње, трансфера и употребе касетне муниције.

Отварајући конференцију, министар спољних послова Вук Јеремић најавио је да Србија разматра могућност једностраног проглашења мораторијума на употребу касетне муниције и да намерава да ратификује међународни „Протокол В“ који се односи на експлозивне остатке рата, то јест, на одбачена и неексплодирана убојна средства у које спада и касетна муниција.

Србија се већ одрекла права на производњу и набавку касетне муниције, а преостале мале количине су из арсенала некадашње ЈНА за чије уништавање недостају финансијска средства.

Министар Јеремић је рекао да су на дневном реду конференције теме веома важне за појединце жртве – утврђивање начина конкретне помоћи и медицинског збрињавања. Разматраће се и облици међународне помоћи и сарадње на чишћењу терена, те забрана дистрибуције касетне муниције.

Јеремић је изразио задовољство што у раду конференције учествују представници више од 40 земаља међу којима и 22 од 26 земаља жртава, и захвалио владама Норвешке и Велике Британије, Програму УН за развој (UNDP) и невладиним организацијама Нор-

ПОДАЦИ НАТОА НЕКОМПЛЕТНИ

Директор Центра Републике Србије за разминирање Петар Михајловић изјавио је за „Одбрану“ да су подаци о локацијама касетних бомби које су бачене током 1999, а које је доставио НАТО, драгоцене, али да нису комплетни.

Михајловић је најавио да ће одговарајуће домаће институције, уз помоћ страних влада и невладиних организација, од НАТОа затражити додатне информације.

Михајловић је објаснио да је Центар Уједињених нација на Косову и Метохији непосредно по завршетку агресије добио много комплетније податке који су садржали и смер налета авиона и висину са које је контејнер откачен, затим тип „бомбице“ које се налазе у контејнеру. У извештају који је достављен нису наведени ни називи места која су гађана нити такозване елипсе површине на којим су распршене „бомбице“, односно потенцијално загађено подручје.

Он је рекао да су добијени подаци готово идентични са оним које Србија већ има и према којима је касетном муницијом гађано 219 локација, од чега је 155 на Косову, и да је избачено 1.072 контејнера са око 350.000 комада подмуниције. Процењује се да су заосталим неексплодираним потпроектилима у Србији загађена још око 23 квадратна километра.

Михајловић процењује да ће бити потребно око осам месеци да се подаци упореде, терен извиди и обележе локације. „Затим бисмо урадили планове за чишћење локација и на крају долази и најтежи део – налажење донатора. Наше процене говоре да је потребно бар 20 милиона евра“.

вешка народна помоћ и Коалиција против касетне муниције на помоћи у организовању скупа.

Амбасадор у МСП Братислав Ђорђевић указао је да је Србија двоструко мотивисана да допринесе реализацији међународних напора за забрану производње, промета и коришћење касетне муниције – као жртва масовне употребе током бомбардовања 1999. године и као земља која дели жељу већине држава да се у што већој мери спрече нежељене хуманитарне последице употребе појединих врста наоружања и муниције.

Ђорђевић је подсетио да је Србија већ имала запажено учешће на Конференцији о касетној муницији у Ослу 22. и 23. фебруара ове године и њеном наставку у Лими од 23. до 25. маја, када је сачињен нацрт документа који је дао оквир будуће конвенције о забрани производње, коришћења и складиштење касетне муниције.

Документ ће се усаглашавати на наредним конференцијама у Бечу и Даблину да би, како се очекује, био усвојен у Ослу крајем 2008. године.

Конференцију је као гост, у име невладине организације *Коалиција против касетне муниције*, отворио некадашњи пиротехничар Војске Југославије Бранислав Капетановић, који је тешко настрадао 2000. године, покушавајући да демонтира касетну бомбу на аеродрому Дубиње на Пештеру.

Капетановић је нагласио да циљ активности коалиције није осуда произвођача и корисника тог монструозног оружја, већ спречавање даљег страдања цивила и ублажавање патњи пострадалих.

Он је рекао да иницијативу да се забрани употреба касетне муниције подржава тренутно 81 земља, укључујући и Србију, а да је на том списку и половина од 28 земаља које производе ту врсту оружја, али не и највеће међу њима САД, Русија и Кина.

Према подацима те невладине организације, која има своје представнике у 50 земаља и сарађује са око 250 невладиних организација, од заостале касетне муниције од прекида агресије НАТОа 1999. године до 2006. године, на територији уже Србије и у Црној Гори погинуло је шест и рањено 12 људи.

Уочи почетка конференције НАТО је српској влади доставио тражени списак са географским координатама локација и количини касетних бомби које су бачене на територију Србије. ■

Новица АНДРИЋ
Снимио Д. БАНДА

ПОМОЋНИК МИНИСТРА ОДБРАНЕ ДУШАН СПАСОЈЕВИЋ У САД И ВЕЛИКОЈ БРИТАНИЈИ

ПОДРШКА ПРОЦЕСУ РЕФОРМЕ

Помоћник министра за политику одбране Душан Спасојевић боравио је од 1. до 7. октобра у званичној посети Сједињеним Америчким Државама, а од 8. до 10. октобра у Великој Британији. Циљ посета је унапређење билатералне војне сарадње, размена мишљења о актуелној безбедносној ситуацији у региону и обезбеђење даље подршке процесу реформе система одбране, сада у оквиру Програма Партнерство за мир.

Током посете САД, помоћник министра одбране Спасојевић састао се са високим званичницима Стејт департмента, Пентагона, Конгреса, те са представницима других релевантних америчких институција. Помоћник министра одбране присуствовао је и свечаној примопредаји дужности између новог и старог начелника Здруженог генералштаба ОС САД, адмирала Мајкла Мулена и генерала Питера Пејса.

Спасојевић је у Вашингтону одржао предавање на Универзитету *Џонс Хопкинс*, на тему „Политички и безбедносни изазови Србије – регион, реформа система одбране и евроатлантске интеграције“, у коме је представио принципе и приоритете у раду Владе Србије, са посебним акцентом на циљеве из домена Министарства одбране. Говорећи о чланству Србије у Партнерству за мир, он је навео кораке који предстоје како би Србија преузела активну улогу у том програму и искористила могућности за сарадњу коју његови механизми нуде. Такође је истакао значај едукације нашег кадра у САД, професионалну сарадњу са Кфором и неопходност очувања безбедности у региону.

Током посете САД, помоћник министра одбране разговарао је и са командантом Националне гарде САД, генералом Стивеном Бламом. Генерал Блам је истакао да је сарадња са Војском Србије једна од најбољих и најдинамичнијих у поређењу са осталих 56 земаља са којима САД имају развијен програм државног партнерства. Овај облик сарадње омогућиће Србији приступ у све области америчког друштва. Посебно позитивно оцењена је недавна заједничка вежба две војске одржана у Нишу.

Током посете Лондону, помоћник министра одбране за политику одбране Душан Спасојевић састао се са министром за оружане снаге Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске, Бобом Ејнсвортом. У разговору је констатовано да се сарадња Србије и Велике Британије позитивно одвија у области одбране, где Британија даје посебан допринос школовању српских официра у британским војнообразовним институцијама, те процесима реформе у одбрамбеном сектору.

Спасојевић је информисао министра Ејнсворта о сарадњи Војске Србије и припадника Кфора на административној линији Србије са Косовом и Метохијом, али и о ставовима Србије у процесу решавања питања статуса јужне српске покрајине.

Душан Спасојевић је имао сусрет и са генералним директором за међународну безбедносну политику Министарства одбране Велике Британије, Глоријом Крејг, састао се са представницима Форин офиса и Одбора за одбрану Парламента Велике Британије и учествовао у дебати коју је организовао Међународни институт за безбедносне студије (IISS). ■

Душан Спасојевић
са Бобом Ејнсвортом